

# **Canllawiau Adfer Busnes Twristiaeth**

## **Cwmpas a Phwrrpas y Canllawiau**

Mewn ymateb i'r argyfwng yn y sector twristiaeth a gyflwynwyd gan COVID-19, nod y canllaw yma yw darparu proses gam wrth gam i gynorthwyo i adnewyddu'r sector trwy hysbysu a chynghori darparwyr atyniadau a llety ar ddatblygu cynlluniau adfer a pharhad i gefnogi adfer ac adnewyddu twristiaeth. Bydd rhywfaint o'r wybodaeth yn y ddogfen yma hefyd yn ddefnyddiol i sectorau cysylltiedig fel sefydliadau bwyd a diod. Rydyn ni'n disgwyl mai'r sector achlysuron fydd yr olaf i elwa o godi cyfyngiadau. Mae Croeso Cymru yn datblygu canllawiau ar gyfer y sector yma, ar wahân i dwristiaeth. O'r herwydd dydy'r sector achlysuron ddim yn cael ei gynnwys o fewn cwmpas y canllaw yma.

Sylwch dydy'r canllawiau yma ddim yn disodli cyfrifoldeb y sector i alinio'n gaeth â rheoliadau a chanllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â COVID-19, a dydyn nhw ddim wedi cael eu llunio ar gyfer pob digwyddiad posibl. Y bwriad yw darparu gwybodaeth ychwanegol i helpu busnesau i ystyried eu sefyllfa bresennol a'u gwytnwch yn y dyfodol. Cyfrifoldeb pob busnes o hyd yw cynnal asesiad risg llawn, i gael gwybodaeth llawn am ofynion statudol fel y maen nhw'n berthnasol yng Nghymru, ac i arfer barn cyn mabwysiadu unrhyw newidiadau yn ei fusnes ei hun. Mae modd dod o hyd i gymorth a chefnogaeth bellach ar wefannau [Busnes Cymru](#) a [UK Hospitality](#).

## **Pethau i'w hystyried wrth Ddatblygu Cynllun Adfer / Parhad Busnes**

Wrth ddatblygu cynllun adfer / parhad dylai busnesau ystyried dull "beth sy'n digwydd os" sy'n fwy seiliedig ar senarios a chanolbwyntio ar y chwe mis nesaf yn hytrach na'r tair i bum mlynedd nesaf.

A chithau'n berchennog busnes bydd angen i chi ystyried:

1. Eich diogelwch eich hun, eich staff a'ch ymwelwyr;
2. A fyddwch chi'n gallu aildddechrau gweithrediadau'n llawn pan fydd cyfyngiadau'n codi a sut y byddwch chi'n gallu gwneud hyn cyn gynted â phosibl?
3. Sut allwch chi sicrhau bod eich cynnyrch / gwasanaeth yn gallu gwrthsefyll tarfu Covid-19?
4. Ydy eich cadwyn gyflenwi chi'n ddibynadwy? Os dydy hi ddim, pa fesurau lliniaru byddech chi'n eu cymryd i fynd i'r afael â hyn?
5. Sut bydd eich busnes yn cyflawni ymrwymadau cytundebol gyda chwsmeriaid, e.e. a fyddwch chi'n cynnig talebau i ohirio ymweliad, neu ganslo archebion?

Un o'r agweddau pwysicaf ar gynllunio ar gyfer adferiad yw deall y risg dan sylw. Bydd cynnal asesiadau risg ar gyfer eich busnes, staff ac ymwelwyr yn eich helpu i ddeall rhai o'r heriau efallai fydd angen i chi fynd i'r afael â nhw cyn gallu ailagor eich busnes.

Mae rhai ystyriaethau ar gyfer cynnal asesiad risg ar gyfer staff ac ymwelwyr yn cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Dangos cydymffurfiaid a dealltwriaeth o ganllawiau COVID-19 yn unol â Rheoliadau Llywodraeth Cymru. Dyma'r prif fesurau rheoli:
  - Cadw pellter cymdeithasol yn unol â chanllawiau'r llywodraeth (2 fetr ar hyn o bryd);
  - Diheintio arwynebau sy'n cael eu cyffwrdd â'r dwylo;
  - Golchi'r dwylo'n aml a gosod pwyntiau diheintio dwylo mewn mannau allweddol;
  - Peidio â chyffwrdd llygaid, ceg neu drwyn â bysedd neu fenig halogedig (os ydyn nhw'n cael eu defnyddio);
- Ymgymryd â theithiau cwsmeriaid a staff yn eich lleoliad ac ystyried amrywiol senarios a digwyddiadau;
- Tynnu sylw at risgiau posibl sy'n gysylltiedig â COVID-19 a'r camau sydd eu hangen i liniaru yn eu herbyn; Bod yn realistig; Os does dim modd gweithredu mesur rheoli, soniwch am hyn yn eich asesiad.
- Caniatáu ar gyfer hyblygrwydd gan fod modd i gyfyngiadau gael eu hailosod ar unrhyw adeg, paratoi ar gyfer absenoldeb staff oherwydd ffactorau fel salwch, aflonyddwch i drafnidiaeth gyhoeddus a materion gofal plant.

Bydd angen i chi ddatblygu cynllun gweithdrefnol ar gyfer haint Covid-19 yn eich lleoliad. Byddwch yn glir ynghylch y gweithdrefnau i'w dilyn os oes aelod o staff neu gwsmer yn dangos symptomau a gofawch bod staff ac ymwelwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth yma. Rydyn ni'n argymhell eich bod chi'n cynnwys Swyddogion Iechyd yr Amgylchedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn y broses yma. Efallai bydd angen i chi roi hyfforddiant i'ch staff ar y mater yma.

#### Camau i Ddatblygu Cynllun Parhad Busnes:

##### 1. Nodi Cynhyrchion / Gwasanaethau Allweddol a Gwerthuso Cyllid tymor byr

Beth sy'n rhaid i chi roi'r gorau i'w wneud, beth sy'n rhaid i chi ddechrau ei wneud? Nodwch pa feysydd o'ch busnes sydd fwyaf mewn perygl ac ystyriwch fesurau i'w gweithredu a fydd yn lliniaru risg. Gwiriwch eich cyllid. Sefydlwch ddisgyblaeth monitro llif arian tymor byr sy'n eich galluogi i ragweld pwysau ar eich llif arian ac ymyrryd mewn modd amserol. Gwnewch asesiad o'r risgiau ariannol a gweithredol ac ymatebwch yn gyflym, gan gynnal disgyblaeth lem ar gyfalaf gweithio.

Trwy gydol yr argyfwng, cadwch gyswllt rheolaidd ag unrhyw gyflenwyr perthnasol i nodi unrhyw risgiau posibl. Byddwch yn effro i'r pwysau a allai fod yn effeithio ar rai o'ch cwsmeriaid a'ch cyflenwyr. Efallai bydd angen i chi adolygu costau gweithredu cyffredinol ac ystyried arafu neu gwtogi ar yr holl gostau sydd ddim yn hanfodol.

##### 2. Byddwch yn glir ynghylch Amcan eich Cynllun Parhad

Sut fydd argyfwng COVID-19 yn effeithio ar eich cyllideb a'ch cynllun busnes? Beth yw'r senarios posibl yn y dyfodol, a pha rai yw'r rhai mwyaf tebygol o ystyried yr hyn rydyn ni yn ei wybod nawr? Adolygwch eich rhagdybiaethau cyllidebol blaenorol a'ch cynlluniau busnes os dydyn nhw ddim yn berthnasol mwyach. Byddwch yn hyblyg i newid - mae'n bosibl bydd cyfyngiadau yn cael eu gosod eto neu bydd rheolau'n cael eu gosod a allai beri pwysau ariannol ac amser ychwanegol i'ch busnes. Os yw eich busnes yn cael ei effeithio'n sylweddol, bydd angen i chi ystyried y gofynion gweithredu lleiaf. Gofawch eich bod chi'n cadw llygaid ar newidiadau'r Llywodraeth a chynlluniau cymorth gan Busnes Cymru a Croeso Cymru.

##### 3. Gwerthuswch Effaith bosibl Amhariad ar eich Busnes a'ch Staff

Mae llawer o fusnesau eisoes wedi profi dirywiad ariannol. Mae hyn yn ei gwneud yn angenrheidiol ailfeddwl am yr hyn fydd ei angen yn sefydliadol er mwyn adfer ac adnewyddu eich busnes. A fydd angen strwythur newydd arnoch chi? Fyddwch chi angen galluoedd ychwanegol oedd ddim yn angenrheidiol o'r blaen? Ydy eich prosesau'n addas ar gyfer y dyfodol? Ystyriwch ffactorau megis salwch staff ac effeithiau ar bresenoldeb yn y gwaith oherwydd trafnidiaeth gyhoeddus gyfyngedig a chau ysgolion / capasiti cyfyngedig mewn ysgolion. Oes modd i chi weithredu unrhyw ddatblygiadau arloesol newydd a fydd yn helpu'ch busnes i wella'n gyflymach? E.e. ymchwilio i opsiynau rhithwir ar gyfer ymgysylltu a gwerthu i hybu incwm.

Ystyriwch opsiynau cadwyn gyflenwi amgen. A oes cyfleoedd i brynu'n lleol a chefnogi busnesau yn Rhondda Cynon Taf? Os oes modd i chi ddarparu dewisiadau amgen i'ch cyflenwyr neu gyfanwerthwyr arferol, gallai hyn liniaru yn erbyn risg a bydd yn creu gallu dros dro i fodloni rhwymedigaethau cwsmeriaid. Dylech chi ystyried yr aflonyddwch cychwynnol yn ogystal â sefyllfaoedd ar ôl yr argyfwng a'r potensial ar gyfer pwysau ar y cyflenwad a'r galw.

##### 4. Rhestrwch y Camau Gweithredu i Ddiogelu'ch Busnes (gweler y tabl isod)

Beth, yn union, ydych chi'n bwriadu ei adfer? Efallai na fydd 'mynd yn ôl i normal' - beth bynnag oedd hynny - yn opsiwn realistig. Meddyliwch am adeiladu gwynnwch wrth baratoi ar gyfer ffordd newydd o weithio. Cymerwch amser i egluro beth mae adferiad yn ei olygu i'ch busnes o ystyried maint a graddfa'r effaith rydych chi'n ei brofi. A yw'ch cynlluniau busnes cyfredol yn dal i wneud synnwyr? Allwch chi gystadlu yn yr un ffordd yn y dyfodol?

Efallai yr hoffech chi rannu'r ystyriaethau yma'n gamau ar ddechrau datblygu eich cynllun.

**Cam 1:** Pa mor ddwfn effaith y sefyllfa yma ar y sector? Sut byddwch chi'n mynd i'r afael â'r her yma ac yn parhau i ddarparu gwasanaeth?

**Cam 2:** Sut y bydd eich busnes yn addasu unwaith y bydd yn ailagor? Pa mor hir y bydd y busnes yn ei gymryd i ailagor? Sut y byddwch chi'n ailsefydlu rhai o'ch cysylltiadau? Sut ydych chi'n defnyddio ymchwil a data?

**Cam 3:** Beth yw eich cynllun Adferiad cychwynnol? Beth mae eich ymchwil wedi'i ddatgelu ar gyfer cyfleoedd newydd?

**Cam 4:** Beth ydych chi'n ei ychwanegu at eich cynllun adfer cychwynnol? Sut byddwch chi'n ei weithredu?

**Cam 5:** Pa wybodaeth fyddwch chi'n ei defnyddio i addasu? Sut byddwch chi'n cyfathrebu i gynnwys eraill?

**Cam 6:** A oes angen unrhyw addasiadau? Beth yw eich cynllun i baratoi ar gyfer y posibilrwydd o ailgyflwyno cyfyngiadau symud yn y dyfodol? Disgwyliwch yr annisgwyl a byddwch yn hyblyg i newid.

## 5. Lluniwch Restr Cysylltiadau

Dylai hyn gynnwys rhanddeiliaid a phartneriaid sy'n cyfrannu at gyflawni eich busnes e.e. cyflenwyr, sefydliadau rydych chi'n rhannu atgyfeiriadau ac yn datblygu pecynnau gyda nhw a sefydliadau a all eich cefnogi chi yn y dyfodol. Oes gyda chi restr dosbarthu cwsmeriaid mae modd i chi ei defnyddio at ddibenion cyfathrebu i ail-ymgysylltu â sylfaen cleientiaid ffyddlon a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf iddyn nhw?

Mae angen cyfathrebu clir, tryloyw, dilys ac amserol i sicrhau cefnogaeth barhaus gan gwsmeriaid a gweithwyr. Peidiwch â defnyddio negeseuon amwys y mae modd eu camddehongli. Yn y sefyllfa bresennol, mae meithrin perthnasoedd gyda defnyddwyr yn bwysig. Ewch i wefan [Busnes Cymru](#) i gael rhagor o gyngor ar gyfathrebu.

## 6. Cynnal Eich Cynllun (gwirio, ail-werthuso a newid os oes angen)

Unwaith y bydd yr achosion o COVID-19 o dan reolaeth, bydd angen i chi adolygu eich cynllun parhad busnes. Bydd angen i chi nodi achosion sylfaenol unrhyw ddiffyg e.e. prydlondeb gweithredu, diffyg seilwaith, prinder staff, materion cyllid. Ystyriwch ddatblygu cynlluniau wrth gefn yn seiliedig ar wersi a ddysgwyd i adeiladu gwynnwch a galluogi ymateb mwy gwybodus i unrhyw argyfwng yn y dyfodol.

### Cynlluniau sy'n Cefnogi'r Sector

Os oes gyda chi ddiddordeb mewn cael cymorth ariannol, dylech chi fynd at yr adnodd canfod cymorth ar wefan GOV.UK <https://www.gov.uk/business-coronavirus-support-finder> yn y lle cyntaf. Bydd angen i chi lenwi holiadur i ddarganfod pa gymorth ariannol y gallech chi fod yn gymwys ar ei gyfer. Hefyd, mae modd dod o hyd i wybodaeth ar dudalen gartref gwefan CBSRhCT (Canllawiau a Chymorth i fusnesau) [www.rctcbc.gov.uk](http://www.rctcbc.gov.uk).

### Crynodeb o'r Canllawiau Arfer Gorau

Mae'r isod yn awgrymiadau ac efallai y bydd angen buddsoddiad ariannol ac amser staff i'w cynnal. Dydy'r rhestr isod ddim yn gynhwysfawr. Yn gyffredinol, byddai modd dechrau gweithredu'r canllawiau canlynol ar draws y Sector:

- Byddwch yn effro i'r llwybrau trosglwyddo a'r gofynion cadw pellter cymdeithasol a chyfrifwch pa gamau sydd orau ar gyfer eich busnes; Byddwch chi wedi nodi senarios posibl trwy gynnal siwrneiau potensial staff ac ymwelwyr yn eich asesiadau risg;
- Gosod peiriannau hylif glanhau dwylo wrth fynedfeydd a darparu pecynnau croeso sy'n cynnwys hylif glanhau dwylo;
- Cynnig hyblygrwydd gohirio yn hytrach na chanslo archebion;

- Caniatáu cwsmeriaid i archebu arosiadau heb adneuon a chaniatáu iddyn nhw ganslo yn ddi-dâl. Bydd hyn yn adeiladu eich perthynas cleient ar gyfer y dyfodol;
- Darparu system mewngofnodi ac allgofnodi digyswllt, e.e. coffrau allweddi, taliadau ar-lein o flaen llaw (gyda chymhelliant efallai) a thaliadau digyswllt ar y safle. Darwahanwch amserau cyrraedd a gadael;
- Cyhoeddi gwybodaeth ar wefannau, tudalennau cyfryngau cymdeithasol ac arddangos gwybodaeth yn glir ar y wefan mewn perthynas â glendid a mesurau cadw pellter cymdeithasol gan sicrhau bod ymwelwyr yn gwybod beth yw hyn a pha weithdrefnau i'w dilyn os ydyn nhw'n mynd yn sâl tra yn yr adeilad;
- Ymgorffori gwybodaeth weithdrefnol am COVID-19 yn eich cytundeb archebu gydag ymwelwyr fel eu bod nhw'n gwybod am yr holl rwymedigaethau cydfuddiannol e.e. trin allweddi, gwaredu sbwriel a chadw pellter cymdeithasol mewn mannau cyhoeddus;
- Llunio rhestr wirio o'r holl bwyntiau cyffwrdd y dylid eu diheintio yn rheolaidd;
- Rhoi hyfforddiant i staff ar 'y normal newydd' a'r hyn y mae angen iddyn nhw ei wneud os oes gyda nhw symptomau; Rhoi gwisg amddiffynnol i staff a'u cynghori ar faterion fel golchi dwylo ac arferion golchi dillad diogel ar gyfer dillad gwaith;
- Gosod marciau llawr, sgriniau neu ddangosyddion ffisegol eraill, y mae modd eu defnyddio i atgoffa rhywun o'r gofynion cadw pellter cyfredol;
- Ystyriwch gynnig yr opsiwn o brydau yn yr ystafell i westeion yn hytrach nag ymweld â'r bwyty;
- Ystyriwch a fydd angen rhagor o amser arnoch chi rhwng gwesteion er mwyn rhoi digon o amser i lanhau a dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru os bu amheuaeth o haint yn eich adeilad;
- Nodwch gapasiti realistig ar gyfer eich atyniad yn seiliedig ar hyd ciwiau, mannau aros, caffis a chapasiti'r siop anrhegion, wedi'u haddasu i ganiatáu ar gyfer 2 fetr o bellter corfforol rhwng unigolion. Cadwch olwg ar lif gwesteion ac ystyried a oes angen i chi gau neu weithredu system goleuadau traffig ar rai adegau o'r dydd. Ystyriwch gynnig taith glywedol y mae modd ei lawrlwytho ar gyfer teithiau a gweithredu systemau un ffordd o amgylch arddangosfeydd.

### Cyfeiriadau

Five Steps to Consider as you create your COVID-19 recovery plan - [www.forbes.com](http://www.forbes.com)

COVID-19 Business Continuity Plan – Five ways to reshape [www.ey.com](http://www.ey.com)

Develop a 6 step COVID-19 Business Continuity Plan – International Labour Organisation

COVID-19 Re-opening Guidance – Considerations for the Global Attractions Industry, IAAPA The Global Association for the Attractions Industry, May 2020